

sad vore Husmænd som Fæstehusmænd rolig og trygt, og om de end havde det smaat og maatte arbejde trolig, saa vare de dog glade ved Lidet, men hvad gjøre mange Gudsseiere ikke nu; de have Fæsternes Fæstefontrakter, sætte dem ind paa Leie paa nogle Aaaneders Opsigelse, og saa tage de paa denne Maade hele deres Familiers Velværd i deres Haand. Men jeg siger; Lad os gaa forbi dette. Men hvad gjøre de saa? Saa sige de: Du, som arbejder strengt for det Lidet du faar, du skal end ikke have en Overbevisning selv om det Bedste, som Du har i Fællesskab med andre Borgere i dit Fædreland. Og naar nu dette sker, hvad enten det sker paa den Maade, at de gaa med Sløvhed og Dvaashed til Balgstedet, eller paa den Maade, at de, som det blev nævnt igaar, gaa til Balgstedet med grædende Lærere og bpie sig og finde sig i dette Forhold, saa siger jeg, mine Herrer: „Der kommer en Slægt efter denne, og gjennem Fortællingen derom til disse. Smaa bliver Barnefindet hårdet over den Uret, som er sket Fædrene, og der kommer da en Tid, hvor vi Alle og vort Fædreland vil komme til at lide under, hvad enkelte Borgere i bevægede politiske Tider have forøvet imod deres Fædreland af smaaligt Syn paa deres Standsprivilegiens Bevarelse.“ Dette er for mig det, som ligger dybere; det er ikke det enkelte Balg, som der her er Tale om, og ikke den politiske Balgfrihed for et Dieblit, som det kommer an paa. Men det, som det kommer an paa, er det Spørgsmaal, at vi paa dette Samvittighedens Omraade skulle værne om vore Medborgeres Ret. Vi kunne ikke skabe Lykke i ethvert Hjem, skjøndt vi maatte kunde gjøre noget Mere, end vi gjøre; men hvad vi kunde gjøre for vore Medborgere i smaa Raar, er at stille dem saaledes, at de i alle Samvittighedsspørgsmaal kunde sige: „Der staar jeg frit; her har jeg min Selvstændighed; her er der Ingen, der fortrædiger mig; her er et Omraade, hvor Enhver agter min Ret og Betydning i Samfundet fuldt ud, skjøndt jeg er fattig.“ Man skal ikke bevirke, at den Fattige føler en Forbanelse ved at være fattig; men det vil blive Følgen af en Fremgangsmaade som den, det forekommer mig, at man nu søger at sætte i System her i Landet. Jeg haaber, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Balgfreds (Brix), som gjorde Indsigelse imod min Udtalelse, vil som Historiker være enig med mig i de Betragtninger, jeg har fremsat. Ellers vilde jeg foreslaa ham, at vi gennemgaa et Kursus i Historie sammen, og jeg haaber da, at vi skulde komme til at se, at min Udtalelse er fuldt berettiget. Vi ere et lille, udsat Land, maasse meget mere udsat, end vore sorgløse fornemme Herrer tro, og vi have Intet at give bort i den Henseende. Vi have tværtimod Krav paa at holde enhver Borger her i Landet saa høit oppe som muligt som Menneske, som det menneskeligt er muligt. Det

var disse almindelige Betragtninger, som jeg har taget Anledning til at udtale overfor saadanne Klager i Almindelighed efter den Anledning, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Balgfreds (Ville) gav mig dertil.

N. Andersen: Det var en noget høitidelig Tone, som den ærede sidste Taler kom ind paa, og det er jo ganske vist, at dersom det kan paavises, at man virkelig har truet Folk og kjøbt Folk til at stemme anderledes, end de vilde have gjort, hvis saadanne Trusler og Bestikkelser ikke vare foretagne, saa er der ogsaa god Grund til at tage alvorligt fat paa Sagen. Dette er jo imidlertid endnu kun en løs Paastand uden noget som helst Bevis; men selv om der nu er foregaaet noget Saadant, saa er der jo altid to Parter om at udøve en saadan Handling. Og hvad vil det saa egentlig sige for den Partis Vedkommende, der har ladet sig bevæge paa denne Maade, Andet end det, at han har villet gjøre sin Balgret saa fordelagtig for sig selv personlig som muligt. Dersom de Valgere, som man nu mener ere blevene truede og kjøbt, havde havt en fast Tro paa, at de vilde have været bedre tjente med at stemme anderledes, end de have stemt, saa vilde hverken Skovbetjente eller Politibetjente have kunnet formaa dem dertil. Men skulde den egentlige Grund til Omslaget ikke være den, at disse Mennesker ere blevene trætte af de tomme Løfter, som de have modtaget den ene Gang efter den anden om Forbedring i deres Raar, og at de da foretrække noget Vist i Stedet for noget Uvist. Der gives mange Forhold i Livet, hvor man gjør noget Andet end det, man mest kunde have lyst til; naar man ikke har Raad til at forstie sig, lader man være at koste derpaa. Det kan være tungt nok for den Fattige at se paa, at hans mere velhavende Nabo tager i Stoven med Familie f. Ex. eller tager paa Bal med sin Familie, medens han maa anvende Pengene til at kjøbe Fornødenheder for, kjøbe Føde og Klæder for. Det kan være med tungt Hjerte, at han og hans Børn maa se paa, at Andre more sig, medens de maa arbejde for at fortjene Føden; men det kan ikke forandres. Efter den Doktrin, de Herrer nu opstille, og navnlig efter den Udtalelse, som fremkom i Gaar fra det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Balgfreds (Alberti), synes det virkelig ikke rigtigt at give Balgret til Andre end Aftægtsmænd; de ere de Gnefte, som efter hans Mening ere virkelig selvstændige. Det kan dog ikke billiges, det kan dog ikke være hans Mening. Særlig udtalte det ærede Medlem, at der paa et helt Guds var 2 Mænd, og det var Aftægtsmænd, der havde været selvstændige nok til at stemme efter deres Overbevisning. Nei, mine Herrer! De maa ikke være saa visse paa, at det har været Trusler eller Kjøb, der have forledet Valgerne til at stemme anderledes, end De have ønsket det. Nei, mine